

SOME RIGHTS RESERVED

Juridische Wegwijzer
archieven en musea online

Creative Commons-licenties versus exploitatie vd collectie en verweesde werken

Annemarie Beunen

Universiteit Leiden

6 december 2006 Trippenhuis

a.c.beunen@law.leidenuniv.nl

Creative Commons licenties

- Rechthebbende doet geen afstand v zijn/haar auteursrecht, maar formuleert dit positief:
Wat mogen anderen wél doen met het werk?
- CC-licenties: waarvoor te gebruiken?
- 1. Werken waarop instelling zelf alle rechten heeft, zoals:
 - foto's door fotograaf in dienst, mits origineel
 - teksten op de website
 - zelf gecreëerde (online) toepassingen bv voor het onderwijs, oral history e.d.
 - N.B. CC-licentie op werken v anderen zetten kan niet! Toest nodig om die te gebruiken!

CC-licenties ook bruikbaar voor:

- 2. Werken door anderen:
 - op zoek naar rechthebbenden ivm toestemming vragen voor online zetten: vraag om een CC-licentie.
 - rechtenorganisaties als Buma/Stemra zijn bereid mee te denken over gebruik van CC-licenties door aangeslotenen.
- 3. Gebruik van CC-licenties voor nieuw gecreëerde werken voorkomt verweesde werken.

Meest geschikt: CC-licentie Naamsvermelding- NietCommercieel-GeenAfgeleideWerken

Naamsvermelding: de rechthebbende moet altijd bij het werk worden vermeld.

Niet-commercieel: anderen mogen je werk kopiëren en verder verspreiden, mits voor niet-commerciële doelen.

Geen afgeleide werken: je werk mag alleen onveranderd gebruikt worden: bewerkingen ervan maken mag niet.

Exploitatie van de collectie

(zie paragraaf 1.6 Juridische Wegwijzer)

- Via bestellingen v foto's of beeld-/geluidsopnamen v archief-/museumstukken.
- Goed te verenigen met de CC-licentie voor niet-comm gebruik.
- Kopie maken voor eigen privégebruik mag ogv de Auteurswet.
- Voor commercieel gebruik: licentie- dan wel gebruiksvergoeding berekenen blijft mogelijk.
- ⁵ Dus ook cultureel ondernemerschap...

Tariefbeleid

- Openbaarheidsbeginsel = goede basis voor consistent exploitatie- en tariefbeleid.
- Toegestaan is prijsdifferentiatie voor niet-commercieel en comm gebruik:
 - niet-comm gebruik: kostendekkend tarief.
 - comm gebruik: kostendekkend + redelijk rendement.
- Ivm missie en publieke taak (& monopoliepositie): niet zeer hoge tarieven vragen.
Dwz relativering cultureel ondernemerschap!
- **Denk 3x na voor bestellingen uit te besteden aan bedrijven als Corbis of Bridgeman Art Library: hoge prijzen voor gebruikers!**

Exploitatie en online zetten

- CC-licentie voor zelf gecreëerde werken prima want geld vragen kan nog steeds.
- Bescherming tegen weglekken via internet:
 - beeldmateriaal: thumbnails, lage resolutie.
 - technische bescherming tegen kopiëren bv bij foto's, muziek: streaming. *Maar groot nadeel:* eigen gebruik-kopie maken kan niet meer.
 - sommige rechtenorganisaties eisen dit (St Beeldrecht: lage resolutie, SENA: streaming).
 - watermerken?
 - onbeschermd materiaal: bestelcontracten, maar zodra het materiaal is gepubliceerd is dit door derden vrij te hergebruiken.

Verweesde werken

- = werken v onbekende en/of onvindbare rechthebbenden (orphan works).
- Probleem: beschermde werken mogen vlg de Auteurswet niet zonder *voorafgaande* toestemming online worden gezet.
- Gebruik v CC-licenties voor nieuwe werken voorkomt hun verwezing.
- Maar CC-licenties zijn géén oplossing voor bestaande verweesde werken.

Oplossingen(?) voor bestaande verweesde werken

- Werk van onbekende maker mag al 70 jr na publicatie c.q. ontstaan worden hergebruikt.
- Vrijwaringsregeling van pionier Stichting FotoAnoniem: licentiebedrag betalen voor als de fotograaf zich alsnog mocht melden.
- Deelname aan dergelijke regelingen bij voorkeur vrijwillig ipv verplicht, want:
 - als men al heeft gezocht, is risico op claims zeer verkleind: financiële risico-calculatie.
 - per werk betalen is onbetaalbaar.

Vervolg oplossingen

- Juridische Wegwijzer pragmatische weg: richtlijnen voor zoektocht (due diligence), ook door FOBID.
- *Maar*: zorgvuldigheid hiervan nog niet getoetst door de rechter.
- Of wijziging Auteurswet: uitz voor erfgoedinstellingen zodat zij na zoektocht niet-comm gebruik v verweesde werken mogen maken (cf wetsvoorstel in de VS).
- Denken over oplossingen in Engeland en EU-verband: Naomi Korn.